

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

19. září 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Sociální zabezpečení migrujících pracovníků – Nařízení (EHS) č. 1408/71 – Článek 13 – Použitelné právní předpisy – Rezident členského státu, na něhož se vztahuje nařízení (EHS) č. 1408/71 – Plnění v rámci systému důchodového pojištění nebo rodinných přídatků – Členský stát bydliště a členský stát zaměstnání – Odepření“

Ve spojených věcech C-95/18 a C-96/18,

jejichž předmětem jsou dvě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) ze dne 2. února 2018, došlými Soudnímu dvoru dne 9. února 2018, v řízeních

Sociale Verzekeringsbank

proti

F. van den Bergovi (C-95/18),

H. D. Giesenovi (C-95/18),

C. E. Franzen (C-96/18),

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení M. Vilaras, předseda senátu, K. Jürimäe (zpravodajka), D. Šváby, S. Rodin a N. Piçarra, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 23. ledna 2019,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Sociale Verzekeringsbank H. van der Mostem a N. Abdoelbasier,
- za F. van den Berga E. C. Spieringem,

* Jednací jazyk: nizozemština.

- za nizozemskou vládu M. K. Bulterman, M. H. S. Gijzen a L. Noort, jako zmocněnkyněmi,
- za českou vládu M. Smolkem, J. Pavlišem a J. Vláčilem, jako zmocněnci,
- za švédskou vládu A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, L. Zettergren a A. Alriksson, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi M. van Beekem a D. Martinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 26. března 2019,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu článků 45 a 48 SFEU, jakož i článků 13 a 17 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, samostatně výdělečně činné osoby a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (ES) č. 118/97 ze dne 2. prosince 1996 (Úř. věst. 1997, L 28, s. 1; Zvl. vyd. 05/03, s. 3), ve znění nařízení Rady (ES) č. 1992/2006 ze dne 18. prosince 2006 (Úř. věst. 2006, L 392, s. 1; Zvl. vyd. 05/03, s. 308, dále jen „nařízení č. 1408/71“).
- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci sporů mezi Sociale Verzekeringsbank (správa sociálního zabezpečení, Nizozemsko) (dále jen „SVB“) a F. van den Bergem a H. D. Giesenem, jakož i C. E. Franzen ve věci rozhodnutí, jímž SVB snížila F. van den Bergovi starobní důchod a F. D. Giesenovi partnerský příspěvek a jímž C. E. Franzen nepřiznala rodinné přídatky.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 První, čtvrtý až šestý a osmý až jedenáctý bod odůvodnění nařízení č. 1408/71 uvádí:

„vzhledem k tomu, že pravidla pro koordinaci vnitrostátních právních předpisů v oblasti sociálního zabezpečení spadají do rámce volného pohybu pracovníků, kteří jsou státními příslušníky členských států, a měla by proto přispívat ke zlepšení jejich životní úrovně a pracovních podmínek;

[...]

vzhledem k tomu, že je nezbytné respektovat zvláštní vlastnosti vnitrostátních právních předpisů v oblasti sociálního zabezpečení a vypracovat pouze systém koordinace;

vzhledem k tomu, že je nezbytné v rámci uvedené koordinace zaručit uvnitř [Unie] pracovníkům žijícím v členských státech a osobám jimi vyživovaným a pozůstalým po nich rovnost zacházení s ohledem na různé vnitrostátní právní předpisy;

vzhledem k tomu, že pravidla pro koordinaci musí zaručit pracovníkům, kteří se pohybují v rámci [Unie], a osobám jimi vyživovaným a pozůstalým po nich zachování nabytých a nabývaných práv a výhod;

[...]

vzhledem k tomu, že zaměstnané osoby a osoby samostatně výdělečně činné pohybující se [v Unii] by měly podléhat systému sociálního zabezpečení pouze jednoho členského státu, aby se zamezilo souběhu použitelných vnitrostátních právních předpisů a složitostem, které by z toho mohly vyplývat;

vzhledem k tomu, že je třeba omezit, jak je to jen možné, počet a dosah případů, kdy osoba odchylně od obecného pravidla podléhá současně právním předpisům dvou členských států;

vzhledem k tomu, že k co nejúčinnějšímu zaručení rovnosti zacházení pro všechny pracovníky působící na území členského státu je vhodné jako obecné pravidlo stanovit, že se použijí právní předpisy členského státu, ve kterém dotyčná osoba vykonává zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost;

vzhledem k tomu, že v některých situacích, které odůvodňují jiná kritéria použitelnosti, je možné se od tohoto obecného pravidla odchýlit“.

4 Článek 1 tohoto nařízení stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení:

- a) se ‚zaměstnanou osobou‘ a ‚osobou samostatně výdělečně činnou‘ rozumí každá osoba, která
- i) je pojištěna na základě povinného nebo volitelného pokračujícího pojištění pro případ jedné nebo více pojistných událostí odpovídajícím [odpovídajících] odvětvím systému sociálního zabezpečení pro zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné nebo zvláštnímu systému pro úředníky;
 - ii) je povinně pojištěna pro případ jedné nebo více pojistných událostí odpovídajících odvětvím sociálního zabezpečení, na které se vztahuje toto nařízení, v rámci systému sociálního zabezpečení pro všechny obyvatele nebo veškeré výdělečně činné obyvatelstvo:
 - může-li být označena za zaměstnanou osobu nebo osobu samostatně výdělečně činnou na základě způsobu, jakým je tento systém spravován nebo financován, nebo
- nebo
- nesplňuje-li tato kritéria, je pojištěna pro případ některé jiné pojistné události uvedené v příloze I v rámci systému pro zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné anebo systému uvedeného v bodě iii) na základě povinného nebo volitelného pokračujícího pojištění nebo, pokud žádný takový systém v daném členském státě neexistuje, splňuje definici uvedenou v příloze I;

[...]“

5 Článek 2 odst. 1 uvedeného nařízení, nadepsaný „Osobní působnost“, stanoví:

„Toto nařízení se vztahuje na zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné a studenty, kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jednoho nebo více členských států a kteří jsou státními příslušníky jednoho z členských stát[ů] nebo kteří jsou osobami bez státní příslušnosti nebo uprchlíky s bydlištěm na území jednoho z členských států, jakož i na jejich rodinné příslušníky nebo pozůstalé po nich.“

6 Článek 4 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Toto nařízení se vztahuje na veškeré právní předpisy týkající se těchto oblastí sociálního zabezpečení:

- a) dávky v nemoci a mateřství;
- b) dávky v invaliditě, včetně těch, jež jsou určeny k udržení nebo zlepšení výdělečné schopnosti;
- c) dávky ve stáří;
- d) dávky pozůstalým;
- e) dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání;
- f) pohřebné;
- g) dávky v nezaměstnanosti;
- h) rodinné dávky“

7 Hlava II nařízení č. 1408/71, nadepsaná „Určení použitelných právních předpisů“, obsahuje článek 13, který stanoví:

„1. S výhradou článků 14c a 14f podléhají osoby, na které se vztahuje toto nařízení, pouze právním předpisům jediného státu. Tyto právní předpisy se určují v souladu s touto hlavou.

2. S výhradou článků 14 až 17:

- a) osoba zaměstnaná na území jednoho členského státu podléhá právním předpisům uvedeného státu, i když má bydliště na území jiného členského státu nebo i když podnik nebo zaměstnavatel, který ji zaměstnává, má sídlo nebo místo podnikání na území jiného členského státu;

[...]

- f) osoba, která již nadále nepodléhá právním předpisům členského státu, aniž by se na ni začaly vztahovat právní předpisy jiného členského státu v souladu s pravidly stanovenými ve výše uvedených písmenech nebo v souladu s jednou z výjimek nebo zvláštních pravidel stanovených v článcích 14 až 17, podléhá právním předpisům členského státu, na jehož území má bydliště, v souladu pouze s ustanoveními uvedených právních předpisů.“

8 Článek 17 tohoto nařízení stanoví:

„Dva nebo více členských států, příslušné úřady těchto států nebo subjekty určené těmito úřady mohou vzájemnou dohodou stanovit výjimky z článků 13 až 16 v zájmu některých kategorií osob nebo některých osob.“

Nizozemské právo

AOW

9 Podle článku 2 Algemene Ouderdomswet (zákon o obecném důchodovém pojištění), ze dne 31. května 1956 (Stb. 1956, č. 281, dále jen „AOW“), se „rezidentem“ ve smyslu tohoto zákona rozumí osoba s bydlištěm v Nizozemsku.

10 Podle čl. 3 odst. 1 AOW se bydliště osoby určí podle okolností.

11 Na základě čl. 6 odst. 1 písm. a) AOW je podle ustanovení tohoto zákona pojištěna osoba, která dosud nedosáhla věku pro odchod do důchodu a která je rezidentem. Odstavec 3 tohoto článku 6 stanoví, že odchylně od odstavců 1 a 2 téhož článku lze okruh pojištěných osob rozšířit nebo omezit nařízením orgánu veřejné správy nebo na jeho základě.

12 Zákonem ze dne 29. dubna 1998 (Stb. 1998, č. 267) byl do AOW vložen článek 6a, použitelný se zpětnou účinností od 1. ledna 1989, který stanoví:

„Případně odchylně od článku 6 AOW a předpisů přijatých na základě tohoto ustanovení se

a) za pojištěnou považuje osoba, jejíž pojištění na základě tohoto zákona vyplývá z použití ustanovení mezinárodní smlouvy nebo rozhodnutí mezinárodní organizace;

b) za pojištěnou nepovažuje osoba, na kterou se na základě mezinárodní smlouvy nebo rozhodnutí mezinárodní organizace vztahují právní předpisy jiného státu.“

13 Článek 13 odst. 1 písm. a) AOW stanoví, že se částka důchodu zkrátí o 2 % za každý kalendářní rok, ve kterém nebyla osoba s nárokem na důchod po dosažení věku 15 let, ale před dosažením věku 65 let pojištěna.

14 Odstavec 2 písm. a) uvedeného článku 13 stanoví, že se hrubá částka příspěvku sníží o 2 % za každý kalendářní rok, ve kterém nebyli manžel nebo manželka osoby s nárokem na důchod poté, co tato osoba dosáhla věku 15 let, ale před tím, než dosáhla věku 65 let, pojištění.

15 Podle čl. 45 odst. 1 první věty AOW ve znění účinném k 1. dubnu 1985 mohou pojištěnci a bývalí pojištěnci v případech, za podmínek a podle sazby stanovené nařízením orgánu veřejné správy uhradit příspěvky za období po dosažení věku patnácti let, ale před dosažením věku šedesáti pěti let, během nichž nejsou nebo nebyli pojištěni.

16 Podle téhož ustanovení ve znění účinném k 1. lednu 1990 mohou pojištěnci a bývalí pojištěnci v případech, za podmínek a podle sazby stanovené nařízením orgánu veřejné správy uzavřít dobrovolné pojištění na období po dosažení věku patnácti let, ale před dosažením věku šedesáti pěti let, během nichž nejsou nebo nebyli pojištěni.

AKW

- 17 Článek 2 a čl. 3 odst. 1 Algemene Kinderbijslagwet (obecný zákon o rodinných přídavcích) ze dne 26. dubna 1962 (Stb. 1962, č. 160, dále jen „AKW“) odpovídají obsahově článku 2 a čl. 3 odst. 1 AOW.
- 18 Podle čl. 6 odst. 1 písm. a) AKW je podle ustanovení tohoto zákona pojištěna osoba, která je rezidentem.
- 19 Článek 6a písm. b) AKW ve znění použitelném na spor ve věci v původním řízení stanoví, že odchýlně od článku 6 AKW a předpisů přijatých na základě tohoto ustanovení se za pojištěnou případně nepovažuje osoba, na kterou se podle mezinárodní smlouvy nebo rozhodnutí mezinárodní organizace vztahují právní předpisy jiného státu.

Narizení o rozšíření a omezení okruhu pojištěnců v systému sociálního zabezpečení

- 20 Během období dotčeného ve věcech v původním řízení bylo na základě čl. 6 odst. 3 AOW a čl. 6 odst. 3 AKW přijato několik po sobě jdoucích znění Besluit uitbreiding en beperking kring verzekerden volksverzekeringen (nařízení o rozšíření a omezení okruhu pojištěnců v systému sociálního zabezpečení). Na okolnosti dotčené ve věcech v původním řízení tak byla postupně použitelná nařízení ze dne 19. října 1976 (Stb. 557, dále jen „BUB 1976“), nařízení ze dne 3. května 1989 (Stb. 164, dále jen „BUB 1989“), a nařízení ze dne 24. prosince 1998 (Stb. dále jen „BUB 1999“).
- 21 Podle čl. 2 odst. 1 písm. a) BUB 1976 není za „pojištěnce“ mimo jiné ve smyslu AOW považován rezident, který je zaměstnán mimo Nizozemsko a z tohoto důvodu je pojištěn podle zahraničního zákonného režimu dávek ve stáří a pro případ smrti, jakož i rodinných přídavků platného ve státě, ve kterém pracuje.
- 22 Nařízení BUB 1976 bylo nahrazeno nařízením BUB 1989, jehož čl. 10 odst. 1 ve znění použitelném v období od 1. července 1989 do 1. ledna 1992 stanovil, že „rezident, který vykonává zaměstnání výlučně mimo území Nizozemska, není pojištěn v systému sociálního zabezpečení“. V období od 1. ledna 1992 do 1. ledna 1997 toto ustanovení BUB 1989 stanovilo, že „rezident, který během souvislého období nejméně tří měsíců vykonává zaměstnání výlučně mimo území Nizozemska, není pojištěn v systému sociálního zabezpečení“. Podle znění použitelného od 1. ledna 1997 do 1. ledna 1999 čl. 10 odst. 1 BUB 1989 stanovil, že „rezident, který během souvislého období nejméně tří měsíců vykonává zaměstnání výlučně mimo území Nizozemska, není pojištěn v systému sociálního zabezpečení, ledaže je toto zaměstnání vykonáváno na základě pracovního poměru k zaměstnavateli, který má bydliště nebo sídlo v Nizozemsku“.
- 23 K 1. lednu 1999 bylo BUB 1989 nahrazeno BUB 1999. Článek 12 posledně uvedeného nařízení stanoví, že „osoba, která má bydliště v Nizozemsku a během souvislého období nejméně tří měsíců vykonává zaměstnání výlučně mimo území Nizozemska, není pojištěna v systému sociálního zabezpečení, ledaže je toto zaměstnání vykonáváno výlučně na základě pracovního poměru k zaměstnavateli, který má bydliště nebo sídlo v Nizozemsku“.
- 24 Nařízení BUB 1989 i BUB 1999 obsahovala ustanovení o odstranění tvrdosti – BUB 1989 v článku 25, BUB 1999 v článku 24 – která v rámci BUB 1989 opravňovala SVB, aby se v některých případech odchýlila od ostatních ustanovení tohoto nařízení za účelem zhojení velmi závažných nespravedlností, které mohly vyplynout z povinné účasti na pojištění nebo z vyloučení

z této povinné účasti podle tohoto nařízení, nebo aby v rámci BUB 1999 nepoužila ustanovení uvedená v tomto nařízení nebo se od těchto článků odchýlila, pokud by jejich použití s ohledem na význam rozšíření a omezení okruhu pojištěných osob vedlo k velmi závažné nespravedlnosti, která by vyplývala výlučně z povinné účasti na pojištění nebo z vyloučení z této povinné účasti podle tohoto druhého nařízení.

Spory v původním řízení a předběžné otázky

- 25 Všichni žalobci ve věcech v původním řízení mají nizozemskou státní příslušnost a jsou rezidenty v Nizozemsku.

Věc C-95/18

- 26 Manželka H. D. Giesena pracovala v Německu v průběhu roku 1970 a znovu v období od 19. května 1988 do 12. května 1993 jako „geringfügig Beschäftigte“ (osoba vykonávající činnost drobného rozsahu). Pracovala zejména jako prodavačka v obchodě s konfekcí a vykonávala činnost na základě dohody o pracovní činnosti s omezeným počtem hodin práce, který nepřesahoval dva nebo tři dny v měsíci.
- 27 Dne 22. září 2006 podal H. D. Giesen žádost o starobní důchod a o partnerský příspěvek na základě AOW, které SVB vyhověla rozhodnutím ze dne 3. října 2007. Partnerský příspěvek byl nicméně snížen o 16 %, jelikož v období, kdy manželka H. D. Giesena pracovala v Německu, nebyla pojištěna pro účely sociálního zabezpečení v Nizozemsku. H. D. Giesen podal proti tomuto rozhodnutí stížnost v rozsahu, v němž se týkalo snížení uvedeného příplatku. Rozhodnutím ze dne 20. května 2008 byla tato stížnost zamítnuta jako neopodstatněná.
- 28 Rechtbank Roermond (soud prvního stupně v Roermondu, Nizozemsko) rozsudkem ze dne 13. října 2008 prohlásil žalobu H. D. Giesena proti tomuto rozhodnutí za neopodstatněnou.
- 29 F. van den Berg vykonával činnost v Německu v období od 25. června do 24. července 1972 a od 1. ledna 1990 do 31. prosince 1994. Vzhledem k tomu, že jeho příjmy byly příliš nízké, nemohl být považován za osobu povinnou k odvodu příspěvků v Německu. Dne 17. ledna 2008 požádal F. van den Berg na základě AOW o starobní důchod. Rozhodnutím ze dne 1. srpna 2008 mu SVB důchod přiznala, ale snížila jej o 14 % s přihlédnutím ke skutečnosti, že F. van den Berg nebyl po více než sedm let pojištěn v Nizozemsku. Rozhodnutím ze dne 25. listopadu 2008 byla jeho stížnost proti uvedenému rozhodnutí uznána za částečně opodstatněnou a snížení bylo stanoveno na 10 %.
- 30 Rechtbank Maastricht (soud prvního stupně v Maastrichtu, Nizozemsko) rozsudkem ze dne 19. října 2009 zamítl žalobu proti rozhodnutí ze dne 25. listopadu 2008 jako neopodstatněnou.

Věc C-96/18

- 31 C. E. Franzen pobírala v Nizozemsku rodinné přídavky na základě AKW na svou dceru, která se narodila v roce 1995 a kterou vychovávala sama. V listopadu 2002 oznámila SVB, že od 1. ledna 2001 pracuje v Německu jako kadeřnice 20 hodin týdně. Vzhledem k tomu, že příjmy, jichž C. E. Franzen z této činnosti dosahovala, byly nízké, byla povinně pojištěna pouze v rámci

Unfallversicherung (německý zákonný systém pojištění pro případ pracovního úrazu) a neměla přístup k žádnému z ostatních německých systémů sociálního zabezpečení. Rozhodnutím ze dne 25. února 2003 jí SVB odňala rodinné přídatky s účinností od 1. října 2002.

- 32 Dopisem ze dne 21. září 2003 požádala C. E. Franzen na základě článku 24 BUB 1999 o zrušení jejího vyloučení ze systému sociálního zabezpečení. Rozhodnutím ze dne 15. března 2004 SVB zamítla tuto žádost z toho důvodu, že C. E. Franzen nebyla pojištěna na základě unijního práva ani na základě ustanovení nizozemského práva. SVB však uvádí, že spolu s oznámením tohoto rozhodnutí navrhla C. E. Franzen, aby požádala příslušný německý orgán o to, aby se na ni na základě článku 17 nařízení č. 1408/71 vztahovala výlučně nizozemská právní úprava. C. E. Franzen na tento návrh nereagovala.
- 33 Dne 30. ledna 2006 podala C. E. Franzen znovu žádost o rodinné přídatky, které SVB vyhověla rozhodnutím ze dne 27. března 2006 s účinností od prvního čtvrtletí 2006.
- 34 Dopisem ze dne 5. června 2007 C. E. Franzen požádala, aby jí byly od čtvrtého čtvrtletí 2002 přiznány rodinné přídatky. Rozhodnutím ze dne 5. července 2007 SVB konstatovala, že s účinností od prvního čtvrtletí 2006 již C. E. Franzen nemá nárok na rodinné přídatky, ale rozhodla, že nebude požadováno vrácení částky vyplacené bez právního důvodu. Rozhodnutím ze dne 16. listopadu 2007 byla stížnost C. E. Franzen proti rozhodnutí ze dne 5. července 2007 zamítnuta jako neopodstatněná a její návrh na přezkum ze dne 5. června 2007 byl rovněž zamítnut.
- 35 Dne 6. února 2008, tedy v době, kdy před Rechtbank Maastricht (soud prvního stupně v Maastrichtu, Nizozemsko) stále probíhalo řízení o žalobě podané C. E. Franzen proti poslednímu uvedenému rozhodnutí, přijala SVB nové rozhodnutí, kterým bylo pozměněno odůvodnění jejího rozhodnutí ze dne 16. listopadu 2007 a ve kterém uvedla, že žádosti o rodinné přídatky byly zamítnuty z důvodu, že podle čl. 13 odst. 2 nařízení č. 1408/71 se na C. E. Franzen použijí výlučně německé právní předpisy, čímž je vyloučeno uplatnění nizozemského systému sociálního zabezpečení.
- 36 Rechtbank Maastricht (soud prvního stupně v Maastrichtu) rozsudkem ze dne 5. srpna 2008 zamítl žaloby C. E. Franzen proti rozhodnutím SVB ze dne 16. listopadu 2007 a 6. února 2008 jako neopodstatněné.

Úvahy společné všem třem věcem

- 37 F. van den Berg a F. D. Giesen podali proti rozsudkům Rechtbank Maastricht (soud prvního stupně v Maastrichtu) a Rechtbank Roermond (soud prvního stupně v Roermondu) odvolání k Centrale Raad van Beroep (odvolací soud ve věcech sociálního zabezpečení a veřejné služby, Nizozemsko). Posledně uvedený soud se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru předběžné otázky týkající se výkladu článku 13 nařízení č. 1408/71 a článků 45 a 48 SFEU za účelem ověření, zda unijní právo brání tomu, aby byli F. van den Berg a F. D. Giesen, jakož i C. E. Franzen pro období dotčená v těchto věcech vyloučeni z nizozemského systému sociálního zabezpečení.
- 38 Rozsudkem ze dne 23. dubna 2015, Franzen a další (C-382/13, EU:C:2015:261), Soudní dvůr rozhodl, že čl. 13 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1408/71 ve spojení s odstavcem 1 tohoto článku musí být vykládán v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené

v původním řízení, nebrání tomu, aby migrující pracovník, na kterého se vztahuje právní úprava členského státu zaměstnání, pobíral na základě vnitrostátní právní úpravy členského státu bydliště dávky ze systému důchodového pojištění nebo rodinné přídatky od členského státu bydliště.

- 39 Dne 6. června 2016 vydal Centrale Raad van Beroep (odvolací soud ve věcech sociálního zabezpečení a veřejné služby) dva rozsudky, jeden ve věci F. van den Berga a F. D. Giesena a jeden ve věci C. E. Franzen, v nichž z rozsudku ze dne 23. dubna 2015, Franzen a další (C-382/13, EU:C:2015:261), dovodil, že v takových případech, jako jsou případy F. van den Berga a F. D. Giesena, jakož i případ C. E. Franzen, lze připustit výjimku ze zásady použití právních předpisů jediného členského státu ve věcech sociálního zabezpečení vyplývající z článku 13 nařízení č. 1408/71. Tento soud uplatnil ustanovení o odstranění tvrdosti podle článku 25 BUB z roku 1989 a článku 24 BUB z roku 1999, aby tak vyloučil aplikaci článku 6a písm. b) AOW a článku 6a písm. b) AKW a v obou věcech vyhověl návrhům žalobců.
- 40 SVB podala proti rozsudkům Centrale Raad van Beroep (odvolací soud ve věcech sociálního zabezpečení a veřejné služby) kasační opravný prostředek k Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska), který je předkládajícím soudem ve věcech v původních řízeních.
- 41 Předkládající soud má za to, že na základě rozsudku ze dne 23. dubna 2015, Franzen a další (C-382/13, EU:C:2015:261), nelze bez důvodných pochybností podat odpověď na to, zda unijní právo za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené ve věci v původním řízení nejen umožňuje, ale přímo vyžaduje, aby se neuplatnilo vnitrostátní právo, podle něhož je rezident Nizozemska vyloučen ze systému sociálního zabezpečení tohoto členského státu, jestliže pracuje v jiném členském státě a vztahují se na něj na základě článku 13 nařízení č. 1408/71 právní předpisy sociálního zabezpečení tohoto jiného členského státu.
- 42 Za těchto podmínek se Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) rozhodl přerušit řízení ve věcech C-95/18 a C-96/18 a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

– Ve věci C-95/18:

- „1) a) Je třeba články 45 a 48 SFEU vykládat v tom smyslu, že v takových případech, jako je projednávaný případ, brání vnitrostátní právní úpravě, jako je čl. 6a návětí a písm. b) AOW? Tato právní úprava vede k tomu, že rezident v Nizozemsku není pojištěn v systému sociálního zabezpečení tohoto státu bydliště, pokud vykonává pracovní činnost v jiném členském státě a na základě článku 13 nařízení č. 1408/71 se na něj vztahují právní předpisy sociálního zabezpečení členského státu zaměstnání. Projednávané případy se vyznačují tím, že dotčené osoby na základě zákonné právní úpravy státu zaměstnání nemají z důvodu omezeného rozsahu svého zaměstnání v tomto státě nárok na starobní důchod.
- b) Je pro zodpovězení otázky 1a) relevantní, že pro rezidenta státu bydliště, který není příslušný podle článku 13 nařízení č. 1408/71, neexistuje povinnost odvádět příspěvek do systému sociálního zabezpečení tohoto státu? Pro období, v němž rezident vykonává pracovní činnost v jiném členském státě, se totiž na něj na základě [tohoto článku 13] nařízení č. 13/71 vztahuje pouze systém sociálního zabezpečení členského státu zaměstnání, a rovněž vnitrostátní nizozemské právní předpisy nestanoví v takovém případě povinnost platit příspěvky.

- 2) Je pro zodpovězení první otázky relevantní skutečnost, že dotčené osoby mohly uzavřít dobrovolné pojištění podle AOW nebo požádat SVB o uzavření dohody ve smyslu článku 17 nařízení č. 1408/71?
- 3) Brání článek 13 nařízení č. 1408/71 tomu, aby takové osobě, jako je manželka H. D. Giesena, která před 1. lednem 1989 byla pouze na základě vnitrostátních právních předpisů ve svém státě bydlící, tj. v Nizozemsku, pojištěna podle AOW, vznikl na základě tohoto pojištění nárok na starobní důchod, pokud se jedná o období, kdy se na ni podle tohoto ustanovení nařízení č. 1408/71 kvůli zaměstnání v jiném členském státě vztahovaly právní předpisy tohoto státu zaměstnání? Nebo je nárok na dávku na základě AOW třeba považovat za nárok na dávku, na který se podle vnitrostátního práva nevztahují podmínky zaměstnání a pojištění ve smyslu [rozsudku 20. května 2008, Bosmann (C-352/06, EU:C:2008:290)], takže závěry z tohoto rozsudku se mohou v jejím případě použít?

– Ve věci C-96/18:

„1) Je třeba články 45 a 48 SFEU vykládat v tom smyslu, že v takovém případě, jako je projednávaný případ, brání vnitrostátní právní úpravě, jako je čl. 6a návětí a písm. b) AKW? Tato právní úprava vede k tomu, že rezident v Nizozemsku není pojištěn v systému sociálního zabezpečení tohoto státu bydlící, pokud vykonává pracovní činnost v jiném členském státě a na základě článku 13 nařízení č. 1408/71 se na něj vztahují právní předpisy sociálního zabezpečení státu zaměstnání. Projednávaný případ se vyznačuje tím, že dotčená osoba na základě zákonné právní úpravy státu zaměstnání nemá na základě omezeného rozsahu svého zaměstnání v tomto státě nárok na rodinné přídatky.

2) Je pro zodpovězení předchozí otázky relevantní, že dotčená mohla požádat SVB o uzavření dohody ve smyslu článku 17 nařízení č. 1408/71?“

- 43 Věci C-95/18 a C-96/18 byly rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 12. března 2018 spojeny pro účely písemné a ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.

K předběžným otázkám

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci C-95/18

- 44 Ve svém písemném vyjádření F. van den Berg tvrdí, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci C-95/18 není přípustná z důvodu, že kasační opravný prostředek lze k Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud Nizozemska) podat pouze na základě taxativně vymezených ustanovení, k nimž článek 6a AOW nepatří. Předkládající soud se tedy podle něj neměl zabývat věcí samou, a není tak příslušný předložit předběžné otázky Soudnímu dvoru.
- 45 V této souvislosti je třeba připomenout, že je pouze na vnitrostátním soudu, který rozhoduje spor a musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby posoudil s ohledem na konkrétní okolnosti věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Jestliže se tedy položené otázky týkají výkladu normy unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (rozsudek ze dne 10. prosince 2018, Wightman a další, C-621/18, EU:C:2018:999, bod 26, jakož i citovaná judikatura).

- 46 Z toho vyplývá, že k otázkám týkajícím se unijního práva se váže domněnka relevance. Soudní dvůr smí rozhodnutí o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem odmítnout pouze tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad unijní normy nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také pokud Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 10. prosince 2018, Wightman a další, C-621/18, EU:C:2018:999, bod 27, jakož i citovaná judikatura).
- 47 V tomto ohledu z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že v řízení podle článku 267 SFEU Soudnímu dvoru nepřísluší, aby ověřoval, zda bylo předkládací rozhodnutí přijato v souladu s vnitrostátními předpisy upravujícími organizaci soudů a soudní řízení (rozsudek ze dne 16. června 2015, Gauweiler a další, C-62/14, EU:C:2015:400, bod 26 a citovaná judikatura).
- 48 Argumenty F. van den Berga proto nemohou postačovat k vyvrácení domněnky relevance ve smyslu bodu 46 tohoto rozsudku. Z toho vyplývá, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci C-95/18 je přípustná.

K první a druhé otázce ve věcech C-95/18 a C-96/18

- 49 Podstatou první a druhé otázky ve věcech C-95/18 a C-96/18, které je třeba zkoumat společně, je, zda musí být články 45 a 48 SFEU vykládány v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, podle níž migrující pracovník s bydlištěm v tomto členském státě, který podléhá právní úpravě sociálního zabezpečení členského státu zaměstnání na základě článku 13 nařízení č. 1408/71, není pojištěn v systému sociálního zabezpečení tohoto členského státu bydliště, i když mu právní předpisy členského státu zaměstnání nepřiznávají právo na starobní důchod či rodinné přídatky.
- 50 Za účelem odpovědi na tyto otázky je třeba připomenout, že za účelem zajištění volného pohybu pracovníků v Unii na základě zásady rovného zacházení s těmito pracovníky z hlediska různých vnitrostátních právních předpisů nařízení č. 1408/71 v hlavě II koordinuje zejména určování právního předpisu/právních předpisů použitelných na zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné, které využívají právo na volný pohyb. Úplnost tohoto systému kolizních norem má za následek, že je zákonodárci každého členského státu v zásadě odňata pravomoc určovat libovolně rozsah působnosti a podmínky použití jeho vnitrostátních právních předpisů, pokud jde o osoby, na něž se vztahují, a pokud jde o území, na němž vnitrostátní právní předpisy zakládají účinky (rozsudek ze dne 26. února 2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, body 34, 35 a citovaná judikatura).
- 51 V tomto rámci článek 13 nařízení č. 1408/71, kterým se stanoví obecná pravidla pro určení použitelných právních předpisů, v odstavci 1 stanoví, že osoby, na které se vztahuje toto nařízení, podléhají pouze právním předpisům jediného členského státu, což tedy vylučuje – s výhradou případů stanovených v člancích 14c a 14f – jakoukoli možnost souběžné aplikace několika vnitrostátních právních předpisů pro totéž období (rozsudek ze dne 26. února 2015, de Ruyter, C-623/13, EU:C:2015:123, bod 36 a citovaná judikatura).
- 52 Odstavec 2 písm. a) tohoto článku konkretizující zásadu použití právních předpisů sociálního zabezpečení jediného členského státu vymezenou v čl. 13 odst. 1 nařízení č. 1408/71 upřesňuje, že osoba zaměstnaná na území jednoho členského státu podléhá právním předpisům uvedeného členského státu, i když má bydliště na území jiného členského státu.

- 53 Tato zásada použití právních předpisů jediného členského státu však nemůže členskému státu, který není příslušný na základě ustanovení hlavy II nařízení č. 1408/71, upřít možnost poskytnout za určitých podmínek rodinné dávky nebo starobní důchod migrujícímu pracovníkovi na základě ustanovení vlastního vnitrostátního práva. Nařízení č. 1408/71 totiž nemá členskému státu bydliště bránit v tom, aby osobě přiznal nárok na rodinné dávky či starobní důchod podle svých právních předpisů, ačkoli na základě čl. 13 odst. 2 písm. a) tohoto nařízení tato osoba podléhá právním předpisům členského státu, v němž je zaměstnána (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. dubna 2015, Franzen a další, C-382/13, EU:C:2015:261, body 58 až 61 a citovaná judikatura).
- 54 Předkládající soud uvádí, že ve věcech v původním řízení použitelné nizozemské právní předpisy znemožňují, aby byla osoba s bydlištěm v tuzemsku pojištěna ve vnitrostátním systému sociálního zabezpečení, jestliže pracuje v jiném členském státě. Vzhledem k tomu, že tyto právní předpisy nepočítají s možností toto pravidlo neuplatnit, nelze se za okolností ve věcech v původních řízeních dovolávat ustanovení o odstranění tvrdosti podle BUB z roku 1989 a BUB z roku 1999. Osoba v takové situaci, o jakou se jedná v těchto věcech, tak podle předkládajícího soudu nemůže využít možnosti odchýlit se od zásady použití právních předpisů jediného členského státu zakotvené judikaturou Soudního dvora.
- 55 V této situaci je rovněž typické, že migrující pracovníci v takovém případě nemají nárok na sociální dávky podle právních předpisů členského státu zaměstnání, který je příslušný podle článku 13 nařízení č. 1408/71.
- 56 Podle ustálené judikatury Soudního dvora je jistě cílem všech ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se volného pohybu osob usnadnit státním příslušníkům Unie výkon povolání všeho druhu na území Unie, přičemž tato ustanovení brání opatřením, která mohou znevýhodnit tyto občany, pokud si přejí vykonávat činnost na území jiného členského státu než členského státu svého původu. Unijní primární právo však nemůže pracovníkovi zaručit, že přestěhování do jiného členského státu než členského státu jeho původu bude ze sociálního hlediska neutrální, jelikož takové přestěhování může být vzhledem k rozdílům existujícím mezi systémy a právními předpisy členských států v konkrétním případě z tohoto hlediska pro dotčenou osobu více či méně výhodné (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2017, Erzberger, C-566/15, EU:C:2017:562, body 33 a 34, jakož i citovaná judikatura).
- 57 Pokud jde o článek 45 SFEU, ten sice brání vnitrostátním opatřením, která by mohla bránit občanům Unie ve volném pohybu zaručeném tímto článkem či by jej mohla učinit méně přitažlivým, avšak uvedený článek nedává pracovníkovi, který se přemístí do jiného členského státu, než je stát jeho původu, nárok na to, aby měl v hostitelském státě stejné sociální zabezpečení jako ve státě původu podle jeho právních předpisů (obdobně viz rozsudek ze dne 18. července 2017, Erzberger, C-566/15, EU:C:2017:562, body 33 a 35).
- 58 Článek 45 SFEU nelze vykládat ani v tom smyslu, že přiznává migrujícímu pracovníkovi nárok na stejné sociální zabezpečení v členském státě bydliště, jaké by mohl mít, kdyby v tomto členském státě pracoval, pokud pracuje v jiném členském státě a není takto pojištěn na základě předpisů členského státu příslušného podle článku 13 nařízení č. 1408/71.
- 59 Pokud jde dále o článek 48 SFEU, který upravuje koordinaci právních předpisů členských států, a nikoli jejich harmonizaci, tímto ustanovením nejsou dotčeny hmotněprávní a procesní rozdíly mezi systémy sociálního zabezpečení každého členského státu, a tudíž ani rozdíly mezi nároky v nich pojištěných osob, neboť každý členský stát si ponechává pravomoc určit při dodržení

unijního práva ve svých právních předpisech podmínky pro poskytování dávek v rámci systému sociálního zabezpečení (rozsudek ze dne 12. června 2012, Hudzinski a Wawrzyniak, C-611/10 a C-612/10, EU:C:2012:339, bod 42).

- 60 Vykládat článek 48 SFEU v tom smyslu, že ukládá členskému státu, který není příslušný, povinnost poskytnout sociální zabezpečení migrujícímu pracovníkovi, který je zaměstnán v jiném členském státě, by přitom za takových okolností, jako jsou okolnosti ve věci v původním řízení, zpochybnilo systém koordinace právních předpisů členských států v oblasti sociálního zabezpečení, který je konkretizován zásadou použití právních předpisů jediného členského státu stanovenou v článku 13 nařízení č. 1408/71.
- 61 Takový výklad by totiž mohl narušit rovnováhu zavedenou Smlouvou o FEU, neboť taková povinnost by mohla v takových situacích, jako jsou situace dotčené ve věcech v původním řízení, vést k tomu, že se použije pouze právo členského státu, který má nejpráznivější sociální zabezpečení. Takové kolizní kritérium by přitom bylo velmi obtížně použitelné vzhledem k tomu, kolik různých potenciálních dávek může spadat do jednotlivých odvětví sociálního zabezpečení zahrnutých v čl. 4 odst. 1 nařízení č. 1408/71.
- 62 Takové řešení by dále mohlo narušit finanční rovnováhu systému sociálního zabezpečení členského státu, jehož sociální zabezpečení je nejpráznivější.
- 63 Z informací poskytnutých předkládajícím soudem v žádostech o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že migrující pracovníci, kteří jsou účastníky řízení ve věcech v původním řízení, nebyli pojištěni v rámci sociálního zabezpečení v období, kdy pracovali mimo členský stát bydliště, pouze na základě aplikace předpisů členského státu příslušného podle článku 13 nařízení č. 1408/71. Vnitrostátní předpisy sociálního zabezpečení přitom nejsou harmonizovány ani na základě ustanovení Smlouvy o FEU, ani na základě ustanovení nařízení č. 1408/71.
- 64 Články 45 a 48 SFEU tedy nemohou být vykládány v tom smyslu, že za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené ve věcech v původním řízení, zavazují členský stát bydliště k tomu, aby poskytoval sociální dávky migrujícímu pracovníkovi, pokud tento pracovník nemá na takové dávky nárok podle právních předpisů členského státu zaměstnání, který je příslušný podle článku 13 nařízení č. 1408/71.
- 65 Je však třeba připomenout, že v rámci článku 17 nařízení č. 1408/71 mohou dva členské státy společnou dohodou stanovit výjimky ze zásady použití právních předpisů jediného členského státu v zájmu některých kategorií osob nebo některých osob. Tato možnost platí obzvláště v případě, že stejně jako je tomu u účastníků řízení ve věcech v původním řízení, nepřiznává použitelné právo členského státu zaměstnání migrujícímu pracovníkovi nárok na starobní důchod nebo na rodinné přídatky, ačkoli by tento pracovník takový nárok měl, kdyby byl v členském státě svého bydliště nezaměstnaný.
- 66 Z výše uvedeného vyplývá, že články 45 a 48 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání právní úpravě členského státu, podle níž migrující pracovník s bydlištěm v tomto členském státě, který na základě článku 13 nařízení č. 1408/71 podléhá právním předpisům sociálního zabezpečení členského státu zaměstnání, není pojištěn v systému sociálního zabezpečení tohoto členského státu bydliště, i když mu právní předpisy členského státu zaměstnání nepřiznávají právo na starobní důchod či rodinné přídatky.

K třetí otázce ve věci C-95/18

- 67 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu ve věci C-95/18 je, zda musí být článek 13 nařízení č. 1408/71 vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát, na jehož území má migrující pracovník bydliště a který není příslušný na základě tohoto článku, podmiňoval přiznání nároku na starobní důchod tomuto migrujícímu pracovníkovi tím, že musí být pojištěn, což zahrnuje placení povinných příspěvků.
- 68 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 13 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1408/71 sice podléhá osoba zaměstnaná na území jednoho členského státu právním předpisům uvedeného státu, i když má bydliště na území jiného členského státu, avšak to nemění nic na tom, že státu bydliště nemá být tímto nařízením bráněno v tom, aby této osobě přiznal nárok na takovou dávku, jako je starobní důchod, podle svých právních předpisů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. května 2008, Bosmann, C-352/06, EU:C:2008:290, bod 31).
- 69 V rozsudku ze dne 20. května 2008, Bosmann (C-352/06, EU:C:2008:290, bod 32), Soudní dvůr s odkazem na rozsudky ze dne 12. června 1986, Ten Holder (302/84, EU:C:1986:242), a ze dne 10. července 1986, Luijten (60/85, EU:C:1986:307), upřesnil, že v konkrétních souvislostech, které se liší od okolností ve věci v původním řízení, nemohou sloužit jako základ pro vyloučení možnosti členského státu, který není příslušným státem a který neváže nárok na přiznání rodinné dávky na podmínky zaměstnání nebo pojištění, poskytnout takovou dávku osobě s bydlištěm na jeho území, pokud možnost takového poskytnutí skutečně vyplývá z jeho právních předpisů.
- 70 Soudní dvůr přitom konstatováním, že členský stát, který není příslušný z hlediska článku 13 nařízení č. 1408/71, nemůže podřídit nárok na rodinné dávky podmínkou pojištění, pouze vysvětlil zásadu použití právních předpisů jediného státu, tak jak se použije na migrujícího zaměstnance. Článek 13 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1408/71 totiž stanoví, že osoba zaměstnaná na území jednoho členského státu podléhá právním předpisům uvedeného státu, i když má bydliště na území jiného členského státu. Z toho vyplývá, že podle zásady použití právních předpisů jediného členského státu nemůže členský stát, v němž má migrující pracovník bydliště, tomuto pracovníkovi uložit povinnost být pojištěn, aniž by tím zároveň nenarušil systém koordinace upravený v článku 48 SFEU.
- 71 Pokud by členský stát, jenž není příslušný podle článku 13 nařízení č. 1408/71, ukládal takovou povinnost se pojistit a potažmo platit příspěvky, migrujícímu pracovníkovi by hrozilo, že bude muset odvádět příspěvky do systému sociálního zabezpečení dvou různých členských států, což by bylo v rozporu se zásadou použití předpisů jediného státu, kterou hodlal unijní normotvůrce zakotvit.
- 72 To, že členský stát, který není příslušný podle článku 13 nařízení č. 1408/71, nemůže podmiňovat nárok na rodinné dávky podmínkou být pojištěn, nicméně nelze chápat v tom smyslu, že je pojištění migrujícího pracovníka v tomto členském státě zcela zakázáno. Členský stát bydliště totiž může osobě, která má na jeho území bydliště, poskytovat sociální dávky a konkrétně starobní důchod na základě jiného kolizního kritéria, než jsou podmínky pro zaměstnání nebo pojištění, jestliže jeho právní předpisy takovou možnost skutečně upravují.
- 73 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci C-95/18 vyplývá, že v souladu s vnitrostátním právem použitelným v období dotčeném ve věci v původním řízení byla manželka H. D. Giesena v tomto období pojištěna podle AOW z titulu jejího bydliště v Nizozemsku. Kolizním kritériem použitým v této právní úpravě je tedy místo bydliště migrujícího pracovníka.

- 74 Nizozemská vláda nicméně na jednání uvedla, že pro účely přiznání nároku na starobní důchod je nutné platit příspěvky a že v době rozhodné z hlediska skutečností dotčených ve věci C-95/18 k získání takových dávek nestačilo pouhé bydliště. Je tedy na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda v době rozhodné z hlediska skutečností dotčených ve věci C-95/18 měla manželka H. D. Giesena nárok na starobní důchod bez povinnosti platit příspěvky.
- 75 Dále je třeba upřesnit, že podle judikatury Soudního dvora je cílem článků 45 SFEU až 48 SFEU stejně jako nařízení č. 1408/71 přijatého k jejich provedení zejména zabránit tomu, aby s pracovníkem, který využil práva na volný pohyb, bylo bez objektivního odůvodnění zacházeno méně příznivě než s pracovníkem, který celý život pracoval v jediném členském státě (rozsudek ze dne 12. června 2012, Hudzinski a Wawrzyniak, C-611/10 a C-612/10, EU:C:2012:339, bod 80 a citovaná judikatura).
- 76 Tak by tomu přitom bylo, kdyby vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci v původním řízení znevýhodňovala migrujícího pracovníka ve srovnání s pracovníky, kteří pracují pouze v členském státě, kde se použije tato právní úprava, a nutila by tohoto pracovníka, aby hradil příspěvky na sociální pojištění bez nároku na protiplnění, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 77 Z výše uvedeného vyplývá, že článek 13 nařízení č. 1408/71 musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát, na jehož území má migrující pracovník bydliště a který není příslušný na základě tohoto článku, podmiňoval přiznání nároku na starobní důchod tomuto migrujícímu pracovníkovi tím, že musí být pojištěn, což zahrnuje placení povinných příspěvků.

K nákladům řízení

- 78 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

- 1) Články 45 a 48 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání právní úpravě členského státu, podle níž migrující pracovník s bydlištěm v tomto členském státě, který na základě článku 13 nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (ES) č. 118/97 ze dne 2. prosince 1996, ve znění nařízení (ES) č. 1992/2006 Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2006, podléhá právním předpisům sociálního zabezpečení členského státu zaměstnání, není pojištěn v systému sociálního zabezpečení tohoto členského státu bydliště, i když mu právní předpisy členského státu zaměstnání nepřiznávají právo na starobní důchod či rodinné přídatky.**

- 2) Článek 13 nařízení č. 1408/71, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením č. 118/97, ve znění nařízení č. 1992/2006, musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby členský stát, na jehož území má migrující pracovník bydliště a který není příslušný na základě tohoto článku, podmiňoval přiznání nároku na starobní důchod tomuto migrujícímu pracovníkovi tím, že musí být pojištěn, což zahrnuje placení povinných příspěvků.

Podpisy.